

RETRATS DEL NATURAL
FERRAN RODRÍGUEZ ABELLA
 PROPIETARI DE CAN LLUÍS

(106)

A Can Lluís, fecunda memòria

TONI VALL
 BARCELONA

El 15 de febrer del 1988 Ernest Lluch va sopar a Can Lluís. L'acompanyaven Emili Teixidor, Josep Maria Ainaud de Lasarte, Eulàlia Vintó, Ignasi Riera, Josep M. Huertas Claveria i Arcadi Espada. Pensaments i idees polítiques coincidents i divergents junts al voltant de la mateixa taula i amb un bon àpat. És bonic fabular sobre què els va portar fins allà i de què van parlar. El llibre de signatures del Ferran Rodríguez no ho explica, tan sols deixa constància de la visita amb una dedicatòria. No sé ben bé per què però em commou una mica descobrir-ho. Potser perquè quatre d'ells ja no són en aquest món, potser perquè només llegint la dedicatòria de Lluch entenc que Can Lluís és un indret on s'esdevé diàfana, pètria com un menhir, la civilització. Perquè entenc que el Ferran porta tota la vida oficiant la sagrada litúrgia de la trobada, de la reunió d'amics, dels sopars romàntics, de la passió culinària concebuda com a esdeveniment social, cultural, cívic, humanista. Té una còmplice imprescindible, la Júlia, la seva dona, responsable de la cuina, inspiradora dels plats i ideòloga amb ell de la personalitat d'aquest restaurant que és per si sol i en essència un receptacle d'història de Barcelona, de la seva vida social i de la literatura, el teatre, el cinema, la música i totes les arts que s'hi han abocat al llarg de més de mig segle.

En ple Raval, al carrer de la Cera cantonada amb Reina Amàlia, Can Lluís ho ha testimoniado tot. La família Rodríguez n'és la propietària des del 1929. El local va quedar profundament marcat per l'atemptat anarquista del 1946 que es va endur la vida de l'avi i el tiet del Ferran. Al terra del menjador encara són visibles els efectes de la bomba de mà llançada contra la policia i que va donar lloc a un tràgic foc encreuat. El pare del Ferran era a la mili i se'n va

CÈLIA ATSET

lliurar. Tres anys després va néixer ell i quan en tenia setze, el 1965, ja es va fer càrrec de la gestió. El seu cap acumula dotzenes d'anècdotes, de nits eternes i de visites memorables. I si algun cop la memòria li falla, cap problema: els cinc llibres plens de dedicatòries li donen de seguida un cop de mà. M'estranyaria bastant que existissin gaires més restaurants posseïdors d'un tresor de similar magnitud. Fullejar-los és quedar-se bocabadat cada dues pàgines, és passejar per la història millor que amb un llibre d'història. La Gauche Divine en ple, la Nova Cançó, tota la literatura catalana dels últims cinquanta anys, el teatre i el cinema espanyol, no hi falta ni un sol nom. Un

Refugi
 La bomba d'El Papus' va agafar els dibuixants dinant a Can Lluís

àngel original d'Ocaña, un torero –al·lucinantment preciós– de Rafael Alberti, un disseny de Pertegaz, una auca còmica de Terenci Moix i un dibuix de Tony Curtis fet sense aixecar el llapis del paper. Les paraules de dos premis Nobel, Harold Pinter i José Saramago. Dedicatòries que valen un imperi: Vittorio Gassman, Fernán-Gómez, Tete Montoliu, Rubianes, Ana María Matute, Vázquez Montalbán, Cassen, Víctor Mora, Sara Montiel, Tip y Coll, Hertha Frankel i tots els noms que ara us puguin passar pel cap. Hi són, que ningú ho dubti. Paraules que expliquen històries de parelles, de relacions furtives, d'un actor que anava acompanyat d'una actriu que

no era la seva parella habitual. També un pensament d'Adolfo Marsillach que se't queda instal·lat a dins: "Con la placentera nostalgia de un tiempo que no murió".

Temple de la nit 'canalla'

La nit del 23-F no va venir cap client, només l'actriu Maria Asquerino, que va sopar *mano a mano* amb el Ferran. La bomba d'El Papus' va agafar els dibuixants dinant. Sabeu on, oi? Estar situat a dues passes del Paral·lel feia que tots els còmics de l'Arnau, l'Apolo i el Victòria adoptessin el restaurant com a menjador preferent. Julio Iglesias no hi va voler anar a recollir un premi perquè el vell Barri Xino no era un indret prou sofisticat. Polítics canviant de camisa, reunions de periodistes, presentacions d'espectacles, conspiracions teatrals per arreglar el món. També allà el Ferran i la Júlia van decidir el 1980 muntar el Llantiol, la mítica sala de varietats del veï carrer de la Riera, temple de la nit *canalla* i dissipada. Allà va debutar el Tricicle, l'Eugenio no podia estar-hi més a gust i és emocionant escoltar la Júlia rememorant la festa sorpresa que hi va organitzar per celebrar els quaranta anys del Ferran. No s'hi cabia, va venir tothom. L'estimació, generositat i discreció de tants anys es va veure reflectides als rostres dels amics en una nit històrica per celebrar la vida.

Em passaria hores mirant els records penjats a les parets, revisant els llibres de dedicatòries i escoltant les mil i una. L'última novetat és el pòster de *Quatretondeta*, la pel·lícula del Pol, el fill del Ferran i la Júlia. Toca sopar: bunyols de bacallà, frita de peix variat, carxofes, costelletes i un esternut. Com? Sí, abans de l'ou ferrat en deien esternut. Ells hi han afegit iuca fregida i *gulas*. I de postres un Sandokan: flam, gelat de xocolata i ametlles regats amb Cointreau. La nit s'allarga i un s'hi sent com a casa. S'enrecorden del Julià Peiró, íntim amic que fa pocs dies van acomiadar. El Ferran ho té clar: "Els amics no se'n van mai, sempre es queden amb tu".